

Sosialistisk Venstreparti
v/ Kim André Åsheim
Stortinget

Vår sak nr: /13 AB

Arkivnr: 110

Deres ref:

Dato:17.09.2014

STATSBUDSJETT 2015 - GI SV BESKJED - INNSPILL FRA NTL

NTL takker for invitasjonen til å delta på møtet. Vi har dessverre ikke anledning til å delta, men vi benytter anledningen til å sende dere et brev om noen av de saker NTL vil være opptatt av i årets budsjett

Utvikling av offentlig sektor

Et velfungerende samfunn er avhengig av en god og moderne offentlig sektor der ressursene utnyttes på best mulig måte. Offentlig forvaltning holder stort sett høy kvalitet på tjenestene og gir god service, men det er et misforhold mellom ressursene som stilles til rådighet og kravene til resultater

Den nye regjeringen har gått til valg på å kutte i offentlig sektor, samtidig som det pågår - og varsles nye reformer i offentlig sektor. NTL er opptatt at reformer følges opp med tilstrekkelige ressurser. De tilsattes tillitsvalgte må få mulighet til å utøve medbestemmelse jfr hovedavtalen i prosessene som i gangsettes.

NTL mener følgende prinsipper må ligge til grunn for en best mulig utvikling av offentlig sektor:

1. Satse på god ledelse i staten

For en best mulig statlig sektor må lederne ha inngående kunnskap om sektoren de skal lede. Sats på egne lederprogrammer for statlig sektor, der lederne lærer mer om å lede ut fra offentlig sektors egenart.

2. Begrens skjemaveldet og gi rom til faglighet

Stadig flere ansatte i staten opplever at de bruker arbeidstid på skjemavelde og unødig rapportering. Staten vil kunne utnytte ressursene sine langt bedre om de ansatte heller kan konsentrere seg om arbeidsoppgavene sine.

3. Kutt ut konsulenter og sats på egen kompetanse

Det lønner seg både på kort og lang sikt å kutte ut rådyre konsulenter og heller bygge opp kompetansen i statlig sektor selv. Det koster mindre underveis, og kompetansen forsvinner ikke ut når oppdraget er utført.

4. Ansett egne folk i stedet for å outsource virksomhet

Anbudsprosesser, kontroll og rapportering tapper tid og penger fra statlig sektor. Ved å ha egne ansatte til for eksempel IT, rengjøring og merkantile oppgaver, vil man spare penger og sørge for en helhetlig styring av virksomheten.

Vi viser her til beslutningen om at Forsvarsbygg ikke lenger skal utføre renhold, som ble varslet de rundt 350 – 400 renholderne en time før pressen ble varslet. Innsyn i beslutningsgrunnlaget nektes tillitsvalgte, som på sin side peker på en utredning i Forsvarsbygg som viser at det ikke er noe å tjene på å konkurranseutsette renholdet.

Suksess - moderniseringene som Skatteetaten har stått for viser at de beste resultatene får man ved å ha eierskap til oppgavene. Ved å drifte sin egen IT avdeling, har Skatteetaten vært i stand til å gjennomføre en vellykket, og omfattende modernisering av hele rapporteringssystemene ved skatt og avgiftsinnkreving.

5. Følg opp innkjøpsrutinene og regelverket bedre

Gode innkjøpsrutiner sikrer at offentlig virksomhet får det de trenger når de trenger det. Gode innkjøpsrutiner må stille krav, slik at seriøse firmaer som betaler skatt og ikke bedriver sosial dumping blir foretrukket.

6. Tilrettelegg for økt samarbeid mellom etater

Samarbeid er viktig for både oppgaveløsning og effektiv forvaltning. Outsourcing, oppsplitting av virksomhet og konkurranseutsetting vil føre til mer tungroddede løsninger som gjør tjenestene dyrere.

NTL organiserer en stor del av de ansatte som jobber innenfor sentrale deler av forvaltningen – som NAV, Skatteetaten og ulike tilsyn og forvaltere av det økonomiske virkemiddelapparatet overfor næringslivet. På samme måte som forvaltningen er underlagt kravet om realistisk budsjettering, er det nødvendig at Regjeringen har et realistisk beslutningsgrunnlag for valg av strategier og virkemidler.

NAV

Etter den tragiske hendelsen på NAV Grorud sommeren 2013 har fokuset på sikkerhet i NAV økt. Etaten har gjort et grundig arbeid med å kartlegge situasjonen og en arbeidsgruppe har kommet med forslag til tiltak for å øke sikkerheten. Rapporten fra denne gruppen understreker at manglende ressurser i NAV-kontorene er en stor sikkerhetsrisiko. I tillegg kommer det frem at etaten har et stort opplæringsbehov for at de ansatte skal tilegne seg kompetanse for å minske sikkerhetsrisikoen.

På bakgrunn av det, må det bevilges nok penger til å gjennomføre tiltak og opplæring for å øke sikkerheten for de ansatte i NAV. Dette gjelder både utbedring av fysisk arbeidsmiljø og at det sikres god nok bemanning i alle NAV-kontorene.

I 2013 har det vært gjennomført en ressurskartlegging i NAV. Resultatene av kartleggingen viser et ressursgap i etaten. Vi ber om at førstelinja får en generell styrking for at de skal være i stand til å løse samfunnsoppdraget NAV er satt til å forvalte. En styrket førstelinje vil føre til færre på stønad og flere i arbeid, tett og god oppfølging av sykmeldte og en bedre brukeroppfølging. I tillegg vil styrking av førstelinja bidra til økt sikkerhet for både brukere og ansatte. Dette må skje uten at de andre enhetene i NAV bygges ned. Gevinster som resultat av spesialisering og modernisering må ikke tas ut før gevinsten er reell.

Vi har anslått at NAVs driftsbudsjett må strykes med 1 milliard kroner i 2015.

IKT I NAV

Med beslutningen i 2013 om nedlegging av moderniseringsprogrammet og tilbakeføring av utviklingsarbeidet til NAVs driftsorganisasjon, har etaten fått bedre kontroll med utviklingen av etatens

IKT-arbeid og uførereformen. Men NAV er stadig i utvikling og det gjenstår fortsatt meget krevende utfordringene på IKT-området.

Stadig mer av NAVs totale driftsbudsjett går med til kostbart vedlikehold og drift av gamle IKT-systemer, parallelt med utviklingen av nytt IKT-system på modernisert plattform. Omfordeling av midler fra ordinær drift til vedlikehold og drift av IKT er derfor nødvendig i perioder.

NTL ser at rammen til vedlikehold og drift av de gamle IKT-systemene må økes betraktelig i statsbudsjettet for 2015, slik at NAV får sikre og hensiktsmessige IKT-systemer i hele utviklingsperioden. Videre må det avsettes nødvendige budsjettmidler til modernisering av NAVs IKT-system, slik at utvikling av nye dataløsninger dekker NAV og brukernes fremtidige behov.

NTL mener rammen til vedlikehold og drift av de gamle IKT-systemene i NAV må økes betraktelig i 2015 og etaten må tilføres nødvendig midler til modernisering av sine IKT-systemer

KOMPETANSE I NAV

NAV har fortsatt behov for et løft på kompetanseområdet. Det er igangsatt en grunnopplæring for nyansatte, men det er behov for ytterligere kompetanseløft. Vi har bedt om at det settes av kompetansemidler i statsbudsjettet, for å sikre alle ansatte kompetanse på sentrale områder som veiledning, arbeidsmarked og sikkerhet. Jfr. både punktene ovenfor om sikkerhet i NAV-kontor og ressurskartleggingen i NAV.

Kompetansehevingen i NAV må ha fokus på brukerperspektivet, begrunnelser i saksbehandlingen, klarspråk, oppsett og formuleringer for å sikre en felles forståelse for kriterier og beslutninger som ligger til grunn før vedtak. Herunder kunnskap om NAV sitt samfunnsoppdrag.

TILTAKSBUDSJETTET I NAV

NAV har de siste årene hatt en overgang fra kombinasjonen overslagsbevilget/rammetildelt tiltaksbudsjett til rammetildelt tiltaksbudsjett. Dette har igjen blitt delt inn i en rekke adskilte rammer, i henhold til satsningsområder og satsningsgrupper. Dette medfører at det er uoversiktlig å manøvrere i jungelen av tiltak og innsøkningsrutiner og det fordrer et større administrativt apparat for å beholde styring og kontroll. Det vanskeliggjør også et fleksibelt arbeid med brukerne, da tildelingene er gitt i henhold til sentrale, overordnede kriterier og ikke lokaltilpasset kjennskap til brukerne og arbeidsmåtene ved det enkelte NAV-kontor.

Våre medlemmer i NAV mener å se at de gruppene som har behov for spesielt tilpasset innsats og varig tilpasset innsats, kommer dårligere ut og blir mindre ivaretatt i dag enn slik systemet virket tidligere med oversalgsbevilgninger. Slik situasjonen er nå kommer de svakeste gruppene i en direkte konkurransesituasjon med alle brukere som er registrert med tiltaksbehov.

Særlig i situasjoner med høy ledighet vil etaten på forskjellige nivåer tendere til å kjøpe inn tiltak for store antall til en lavest mulig pris. Dermed vil de med det sterkeste hjelpebehovet, og de som NAV egentlig er opprettet for bli nedprioritert. Det er viktig for oss at ulike grupper som alle trenger hjelp ikke blir satt opp mot hverandre.

Dersom krav om Aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere blir vedtatt, vil dette krever en betydelig økning av tiltaksplasser og ansatte i NAV.

NTL ønsker primært at NAVs tiltaksbudsjett for 2015 blir tildelt etaten som en overslagsbevilgning. Sekundært vil vi at tiltaksbudsjettet deles opp slik at tiltakene som er ment til brukergruppene som har behov for spesielt tilrettelagt innsats eller varig tilrettelagt innsats blir gjort som overslagsbevilgning.

SKATTEETATEN

Skatteetaten står overfor en rekke store utfordringer i årene framover. De viktigste elementene i etatens trusselbilde er:

- Svart arbeid og økende arbeidsmarkeds kriminalitet
- Svart omsetning og økende merverdiavgiftsvindel
- Internasjonalisering og ulovlig flytting av skattefundament til utlandet
- Falske identiteter

Frp/høyre regjeringen har vedtatt ved en tilføring av oppgaver og stillinger til Skatteetaten fra Tolletaten, Statens Kartverk, de kommunale skatteinnkrevere og overføring av Statens Innkrevingssentral. Samtidig som Skatteetaten skal i vareta store og tunge samfunnsoppdrag. Vi frykter at gode tiltak som utvikling av skatte- og avgiftsregelverket, ny handlingsplan mot svart økonomi, samarbeid med andre kontrolltater og en mer samlet behandling av skatt og merverdiavgift vil kunne bli skadelidende.

I tillegg blir Skatteetaten pålagt en rekke utviklingstiltak, både for å fortsette arbeidet med å gjøre det enklere for skattyterne som ønsker å etterleve skattesystemets regler, og for å sette virksomheten i bedre i stand til å avdekke skatte- og avgiftsunndragelser. Flere av disse tiltakene er omfattende og vil være ressurskrevende å gjennomføre. Blant de mest utfordrende er ny skatteforvaltningslov, endringer i merverdiavgiftsregelverket, modernisering av folkeregisteret, forbedring av id-nummerordningen, avdekking av falske identiteter, modernisering av grunnlagsdata(MAG) og ny felles ordning for arbeidsgivers innrapportering av arbeidstakeres arbeids- og inntektsforhold(EDAG).

Nå skal etaten i også i gang med en ny gjennomgang av kontorstrukturen, noe vi frykter vil gi en mer regionalisert etat – på bekostning av tilbud i distriktene.

Dersom Skatteetaten ikke tilføres tiltrekkelige drifts og omstillingsmidler vil det påvirke etatens handlingsrom og mulighet for å finansiere intern effektivisering, nødvendig kompetanseutvikling, forenkling, fornying, modernisering, drift og forvaltning.

Bemanningen er i dag så stram at budsjettkutt og ytterligere bemanningsreduksjoner vil gi uønskede utslag spesielt innenfor fastsetting og kontroll, men også innenfor arbeidet med forenkling, utvikling og modernisering av virksomheten.

Ved reduksjoner i budsjettet krever vi en vurdering av hvilke av kjerneoppgavene som må nedprioriteres.

SOSIAL DUMPING OG ØKONOMISK KRIMINALITET

Motarbeiding av sosial dumping er et samfunnsoppdrag Arbeidstilsynet deler med en rekke etater, eksempelvis Politiet, NAV og Skatt. Til tross for enkeltetatens innsats øker omfanget av sosial dumping. Samarbeidet mellom tilsyns- og kontrollmyndighetene må derfor styrkes, både med hensyn til utveksling av informasjon på sentralt og lokalt nivå, samt ved samordning av arbeidet ute i feltet.

Det er et økende omfang av kriminalitet på arbeidsplassene.. Kriminaliteten kan knyttes til flere offentlige etaters ansvarsområder. Mens Arbeidstilsynet har ansvaret for innsatsen mot sosial dumping og ulovlige arbeidsmiljøforhold, jobber Skatteetaten med økende skatteunndragelser og politiet med økt organisert

kriminalitet. Sosial dumping og kriminalitet i arbeidslivet er ikke et problem som angår kun en etat, men må løftes til å være et felles ansvar for flere etater.

For å bekjempe slik kriminalitet er det nødvendig at innsatsen blir bedre samordnet slik at etatenes felles virkemiddelapparat sammen kan gi best mulig effekt. Etatenes ulike samfunnsroller og ulike virkemiddelapparat skal gjennom felles innsats mot felles mål gi kriminelle et helhetlig press, slik at det blir vanskeligere for dem å unnsnippe lovbrudd enn om hver enkelt etat arbeider hver for seg.

Uakseptable forhold i arbeidslivet er alvorlig for dem det gjelder og alvorlig for samfunnet. Arbeidstilsynet gjør allerede mye for å bekjempe sosial dumping og useriøsitet i arbeidslivet. Tilsyn for å forebygge sosial dumping avdekker et todelt arbeidsliv, hvor noen utenlandske arbeidstakere har vesentlig dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn norske arbeidstakere. Det er utfordringer knyttet til å avdekke og dokumentere lovbrudd, som for eksempel grove brudd på bestemmelser om lønn og arbeidstid for utenlandske arbeidstakere. Inspektørene møter flere virksomheter som organiserer seg slik at de unndrar seg å følge arbeidsmiljølovens bestemmelser.

I tillegg vet vi at inspektørene opplever trusler fra kriminelle miljøer. Arbeidstilsynet mener det er nødvendig at virkemiddelapparatet styrkes ved at flere offentlige etater inngår i et forpliktende samarbeid om utfordringene vi ser i norsk arbeidsliv. Arbeidstilsynet har foreslått å etablere en toårig pilot med en operativ innsatsenhet med deltagelse fra Arbeidstilsynet, Skatteetaten og Politiet. Blir piloten vellykket må den få varig karakter og utvides.

NTL ber regjeringen støtte Arbeidstilsynets forslag om å opprette en operativ innsatsenhet med deltagelse fra Arbeidstilsynet, Skatteetaten og Politiet for å motvirke sosial dumping og useriøsitet i virksomheter som bevisst bryter loven.

UTDANNING OG FORSKNING

Presset på basisbevilgningen til universitetene og høyskolene blir stadig større. Dette går utover den frie grunnforskningen, som er selve hjørnesteinen for kunnskapsnasjonen Norge. For å være i den internasjonale forskningsfronten er det helt nødvendig med en god blanding av fri forskning initiert av forskerne selv, og programforskning. NTL vil derfor at basisbevilgningen økes til den utgjør minimum 80 % av inntektene til universitetene og høyskolene.

En eventuell opptrapping av antall studieplasser må følges opp med flere vitenskapelige stillinger, samt bygg og vedlikehold slik at universitetene og høyskolene er rustet til å møte utdanningsbølgen uten å gå på akkord med utdanningskvaliteten.

Universitetene er storforbrukere av midlertidige tilsetninger, utover lovhjemlede stipendiat og post.doc-stillinger. Dette gjelder både administrative, tekniske og vitenskapelige stillinger. For mange blir gående i årevis på kortvarige kontrakter. Dette er en uheldig situasjon for virksomhetene og for den enkelte ansatte, og NTL ber SV om å bidra til å rydde opp i denne situasjonen.

En fjerdedel av den totale forskningen i Norge utføres i instituttsektoren. I utlandet ligger basisbevilgningene hos tilsvarende virksomheter vesentlig høyere. Enkelte utenlandske institutter har opptil 50-70 % basisfinansiering. Dette innebærer blant annet at norske institutter framstår som vesentlig dyrere enn utenlandske i den internasjonale konkurransen om prosjektmidler. NTL ber SV om å bidra til at basisbevilgningen økes til et langt høyere nivå enn i dag og at basisbevilgningen ikke skal være resultatbasert.

NTL vil mener studentsamskipnadene må styrkes ved at det økonomiske tilskuddet til bygging av studentboliger økes og antall nye studentboliger økes til 3000 i 2015. Dette vil redusere presset på boligmarkedet og gi borteboende studenter bolig til gunstig pris.

Med Frp/Høyre regjeringen frykter vi en økt kommersialisering og privatisering av de oppgaver som tradisjonelt har ligget under studentsamskipnadene. Det er utvikling vi ikke ønsker.

NTL krever videre at 11 måneders studiestøtte innføres og at satsene økes.

NTL ønsker SV lykke til med budsjettarbeidet. Det er en viktig og krevende oppgave. NTL stiller gjerne våre ressurser til rådighet om dere trenger førstehåndskunnskap om hverdagen i statsforvaltningen.

Med Vennlig hilsen
NORSK TJENESTEMANNSLAG

John Leirvaag

Anita Busch